

ÖVERBLICK UTVECKLINGSSTRATEGI 2014-2020

KORTVERSION FÖR LAG 181109

**Nytänkande i fjällnära framtidsbygd
för samhörighet och hållbar tillväxt**

Syfte

Denna utvecklingsstrategi ska användas för att styra LAG:s arbete med prioritering och urval av ansökningar samt partnerskap, kommunikation och fonsdamordning.

Sammanfattning

Leader Sjö Skog & Fjäll är en ideell förening med ansvar för att vara en drivande partner för landsbygdens aktörer inom Lokalt Ledd Utveckling med Leadermetoden under programperioden 2014-2020. Alla projekt som prioriteras genom denna utvecklingsstrategi bidrar till att uppnå EU:s tillväxtstrategi Europa 2020.

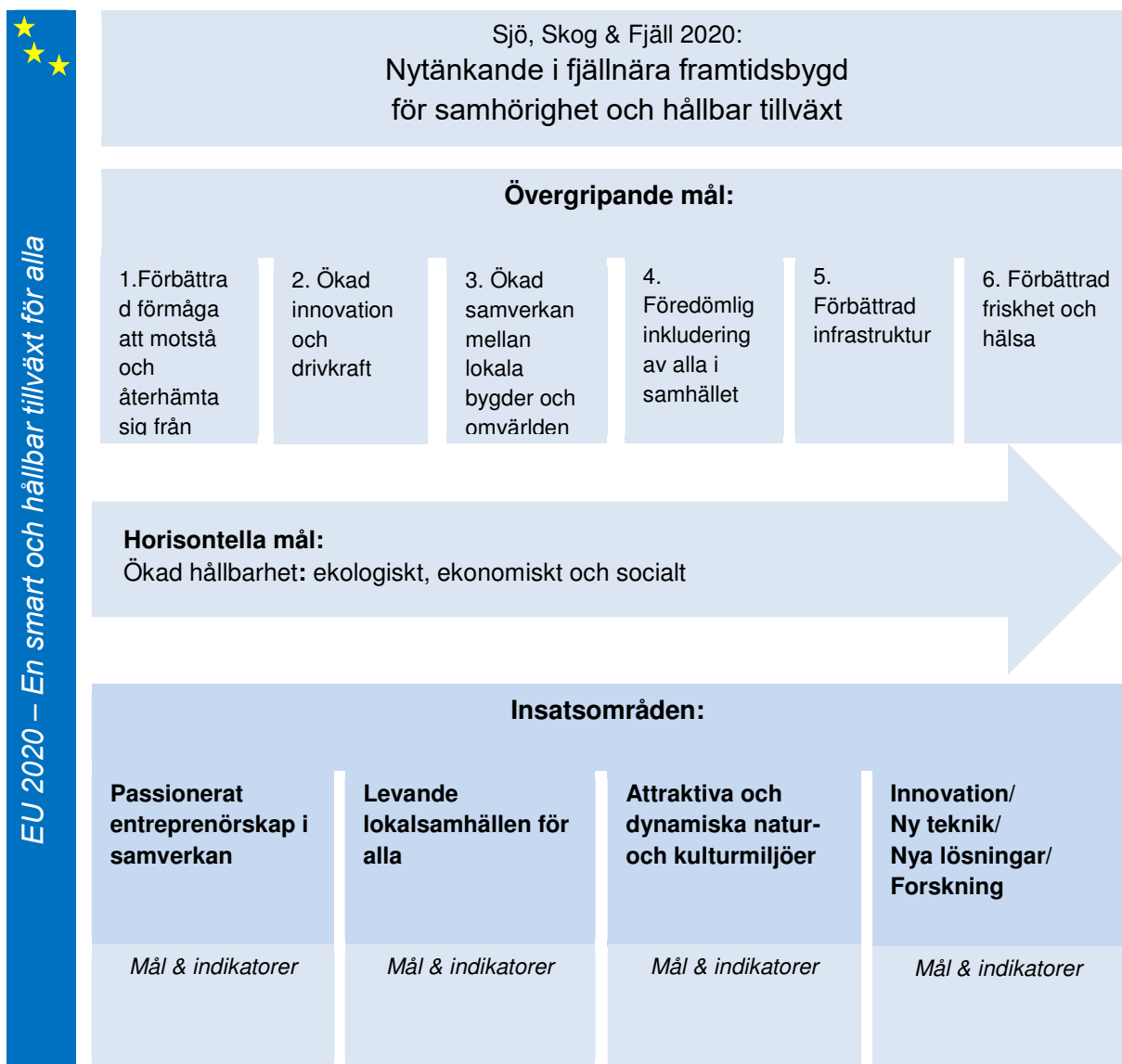
Finansieringsplan

Delåtgärd	Fond	%	SEK
Drift	Landsbygdsfonden EJFLU	25,0%	14 316 627
Samarbeten	Landsbygdsfonden EJFLU	4,5%	2 576 993
Genomförande av strategin	Landsbygdsfonden EJFLU	58,0%	33 210 024
	Regionala Utvecklingsfonden ERUF	5,9%	3 375 143
	Socialfonden ESF	6,6%	3 787 719
Summa		100,0%	57 266 506

STRATEGIN

Vision – hit vill vi!

"Nytänkande i fjällnära framtidsbygd för samhörighet och hållbar tillväxt"

Mål för området

ÖVERGRIPANDE MÅL

Mål 1: Förbättrad förmåga i lokala företag att motstå och återhämta sig från interna och externa störningar. Förbättrad förmåga i lokala företag att återhämta sig från interna och externa störningar. Ett företag med en stark återhämtningsförmåga behöver inte känna oro för förändringar i omvärlden. Företaget har således goda förutsättningar för tillväxt och överlevnad. Att tänka i termer av ekonomisk, ekologisk och social återhämtningsförmåga skapar förutsättningar för en stabil utveckling i lokala företag.

Mål 2: Ökad innovation och drivkraft i området. Detta mål strävar dels efter att komma med nya lösningar på såväl nya som gamla problem. Man kan inte förvänta sig nya resultat om man fortsätter göra det man alltid har gjort. Vår omvärld står inför stora förändringar och omställningslösningar är av vikt för att möta de utmaningar man står inför. Vi tror på att en befolkning vars drivkraft uppmuntras och stötts också kommer att leda till en ökad innovationsförmåga och vice versa. Behovet av nya lösningar lyftes fram vid upprepade tillfällen och måste därför utgöra en del av stommen i vårt utvecklingsarbete. Vidare såg vi ett behov av att stimulera drivkraften för att säkerställa att det inte är samma individer som alltid står för det ideella arbetet. För att åstadkomma ett ökat engagemang i området tror vi på satsningar som ökar människors drivkraft.

Mål 3: Ökad samverkan mellan lokala bygder och omvärlden. Det lokala och globala är inte ömsesidigt uteslutande och kan heller inte vara det i vår alltmer globaliserade värld. Vi har dagligen kontakt med produkter och tjänster från världens alla hörn och det är av vikt att säkerställa att man på ett hållbart sätt tar tillvara på vad detta innebär i termer av möjligheter och utmaningar. För att inte tappa den lokala samverkan i en globaliserad värld vill vi satsa på en utökad lokal samverkan sida vid sida med utbyten och nätverk nationellt/internationellt. För att säkerställa våra lokalsamhällens överlevnad i en föränderlig värld tror vi på samverkanslösningar.

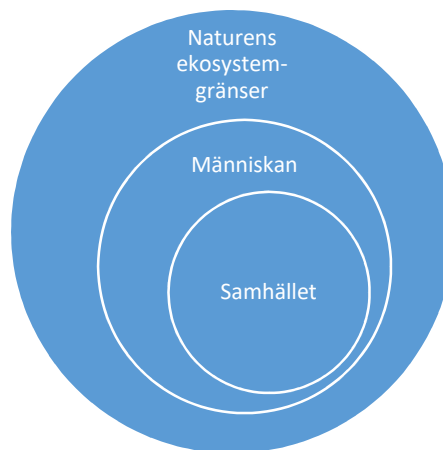
Mål 4: Föredömlig inkludering av alla i samhället. Inkludering handlar om att alla delar av en helhet på riktigt deltar i att forma de gemensamma förutsättningarna. En framtidsbygd ser behovet av att alla människor ska finnas representerade. Delaktighet skapar i sin tur stolthet, och ansvarskänsla, vilket skapar en positiv spiral av utveckling.

Mål 5: Förbättrad infrastruktur. Vi tänker oss att en essentiell beståndsdel av en fungerande infrastruktur på landsbygden är att det finns tillgång till bredband och/eller uppkopplingslösningar som kommer alla till del. I ett område med stora geografiska avstånd mellan olika platser krävs en infrastruktur som tillåter och förenklar det distansoberoende arbetet. Vidare välkomnar vi satsningar på samordnade transportlösningar för såväl företag som privatpersoner. En infrastruktur som tillåter företag att expandera och utvecklas kommer att skapa bilden av vårt område som en attraktiv plats för etablering. Vår natur i kombination med en väl fungerande infrastruktur lägger grunden för ett område att längta till. Hållbara infrastrukturella lösningar som inte kräver återkommande projektmedel år efter år är centralt för områdets utveckling och attraktionskraft.

Mål 6: Förbättrad friskhet och hälsa. Människors hälsa är inte bara en fråga för vården. Det är en fråga för våra lokalsamhällen! Ett ökat utanförskap och ett ohållbart användande av humankapital leder till ohälsa i både kropp och själ. Genom att satsa på att bygga lokalsamhällen som inkluderar alla kan vi bryta utanförskapet och ensamheten. Genom att satsa på att göra det ideella arbetet till, på sikt, långsiktiga anställningar minskar vi risken att ”bränna ut” människor. Genom att lägga grunden för en meningsfull tillvaro på såväl arbetstid som fritid i våra lokalsamhällen tror vi på en förbättrad hälsa och friskhet.

HORISONTELLA MÅL

De horisontella målen är prioriterade utifrån hur vi ser att de olika dimensionerna av hållbarhet kan vägas mot varandra (se bild nedan). Naturen, med dess ekosystem och artmångfald, illustreras som det absoluta ramverk inom vilket alla utvecklingsinsatser måste hålla sig. Ingen utvecklingsinsats får göras utanför ramen för vad naturen klarar av att bära/återhämta sig från, eller som äventyrar kommande generationers möjligheter att göra detsamma. Nästa dimension är människan och underordnat människan är samhället. Detta på grund av att samhället i sig inte har egna rättigheter, utan utgör det som människor skapar tillsammans. Således får ingen samhällsinsats ske på bekostnad av människan. Detta innebär att samhället inte får utvecklas på ett sätt som människan inte kan återhämta sig från. Kompetenshöjning är en grundförutsättning för att kunna säkerställa både de sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsdimensionerna. Därför ligger indikatorn ”antal projekt som verkat för kompetenshöjning” med i alla tre hållbarhetsdimensionerna.

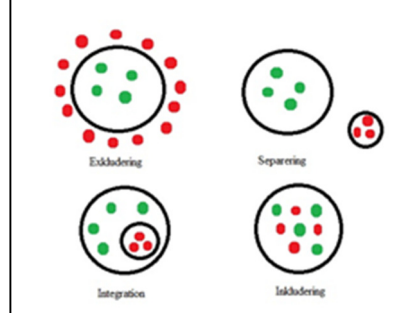

Horisontella mål	Indikatorer	Målvärde
Mål 1 Ekologisk hållbarhet	Antal projekt som främjat ekologisk hållbarhet Antal projekt som verkat för kompetenshöjning kring ekologisk hållbarhet	25 projekt totalt inom ekologisk hållbarhet 10 projekt
Mål 2 Social hållbarhet	Antal projekt som främjat social hållbarhet Antal projekt som verkat för kompetenshöjning kring social hållbarhet	80 projekt totalt inom social hållbarhet 20 projekt
Jämställdhet	Antal projekt som främjat jämställdhet	30 projekt
Mångfald	Antal projekt som främjat mångfald	20 projekt
Social hållbarhet oavsett funktionsförmåga	Antal projekt som främjat social hållbarhet oavsett funktionsförmåga	10 projekt
Mål 3 Ekonomisk hållbarhet	Antal projekt som främjat ekonomisk hållbarhet Antal projekt som verkat för kompetenshöjning kring ekonomisk hållbarhet	25 projekt totalt inom ekonomisk hållbarhet 12 projekt
Samverkansformer/ internationalisering/nya nätverk	Antal projekt som samverkat med aktörer i annat leaderområde i Sverige	10 projekt
	Antal projekt som samverkat med aktörer i annat EU-land	3 projekt
	Antal projekt som samverkat utanför EU	2 projekt
	Antal deltagare i nya nätverk	600 deltagare
	Antal projekt som främjar internationalisering	2 projekt

Mål 1: Ekologisk hållbarhet. Leader Sjö, Skog & Fjäll har som utgångspunkt att just sjöarna, skogen och fjällen är det som gör oss unika. Det är av denna anledning extra viktigt att all utveckling tar hänsyn till naturens ekosystemgränser. Ingen utveckling får bedrivas som förstör eller allvarligt skadar vår natur. All utveckling ska ske inom ramen för det naturen klarar av kortsiktigt och långsiktigt.

Mål 2: Social hållbarhet. Social hållbarhet handlar om att bygga ett dynamiskt och långsiktigt samhälle som tar hänsyn till uppfyllandet av människors grundläggande behov. De dimensioner av social hållbarhet som särskilt lyfts fram i denna strategi är ökad jämställdhet mellan könen, mångfald och social hållbarhet oavsett funktionsförmåga. Jämställdhet mellan könen är en grundförutsättning för alla individers möjlighet att växa och utvecklas. Könstillhörighet ska inte utgöra ett hinder för individen att delta i, och växa av utvecklingsinsatser i vårt område. Ett jämställt samhälle är en grundförutsättning för hållbar samhällsutveckling. Funktionsförmåga, ålder och gendertillhörighet ska inte heller utgöra ett hinder för individer att delta i, och växa av utvecklingsinsatser i vårt område. Ej heller ska utlandsfödda eller barn till utlandsfödda diskrimineras eller uteslutas från möjligheten att delta i och driva utveckling. Mångfaldsaspekten och alla individers lika möjlighet att delta ska alltid beaktas. Alla typer av diskriminering utgör hinder för hållbar samhällsutveckling.

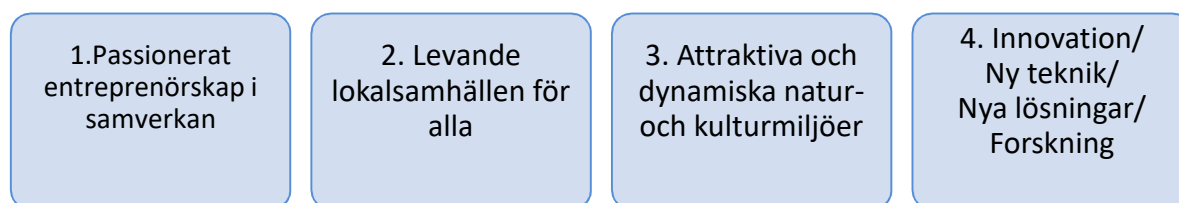
För det horisontella målet social hållbarhet ska tanken om inkludering vara vägledande. Inkludering handlar om att alla individer tillsammans skapar förutsättningar för alla individers medverkan och känsla av delaktighet.

Mål 3: Ekonomisk hållbarhet. Ekonomisk tillväxt får inte ske på bekostnad av människor och miljö. Ekonomisk tillväxt ska anpassas efter vad miljö och människa klarar av och inte vice versa. Satsningar ska beakta långsiktigheten med avseende på människa och miljö. Detta kan med fördel göras ur ett holistiskt perspektiv där man ser människan som delaktig i en helhet. För en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling och tillväxt i alla avseenden krävs kompetenshöjning gällande de utmaningar som finns och hur man ska bemöta dem. Satsningar ska kunna visa på en bred förankring och på samverkan, där skapandet av nya nätverk och internationalisering uppmuntras. En stor del av den problematik som råder på landsbygden idag kan också härledas till att beslut som fattats och åtgärder som genomförts inte har prövats tillräckligt. Man har alltså inte gjort långtgående konsekvensanalyser kring beslut och satsningar. De horisontella målens relevans och prioritet kan komma att variera beroende på vilken fond man söker pengar ur.

INSATSOMRÅDENAS MÅL

Strategin är indelad i 4 tematiska områden, insatsområden, det är följande:

INSATSOMRÅDE 1 – Passionerat entreprenörskap i samverkan

I Leaderområdet finns ett stort engagemang och en stark drivkraft. Entreprenörskapet sträcker sig över flertalet branscher. Det är en utmaning att samverka kring innovation i glesa bygder, men vi tror att det är en nödvändighet. Samverkan behövs på alla nivåer bland organisatörer, kommuner, företagare och lokalbefolkning. Samverkanslösningar kommer att ge fler modet att starta nya verksamheter. De nya och befintliga företagen och organisationerna behöver stärkas för att kunna utveckla en bättre lönsamhet, kontinuitet och återhämtningsförmåga. Utvecklar man dessa skapar man fler arbetstillfällen. Genom att skapa projekt som främjar detta ökar passionen för förändringen, förbättringen och framförallt gemenskapen. En ännu större samverkan skapas och lokalsamhällens hållbarhet förbättras. Vi tror på samverkanslösningar i hela produktkedjan från primärproducent till konsument. Vi tror på att en satsning på att det passionerade entreprenörskapet i samverkan kommer att ge aktörer modet och förmågan att stå på egna ben.

	Insatsområdets mål	Leaderområdets indikatorer	Målvärde
	Ökad företagsamverkan	I2 Antal återkommande deltagare i nya nätverk och/eller mötesplatser I4 Antal projekt som främjar internationalisering Antal nya produkter och/eller-tjänster	20 2 5
	En attraktiv besöksnäring	Antal nya gästnätter I6 Antal nya evenemang Antal nya produkter och/eller tjänster	500 3 5
	Skapa nya företag i samverkan	Antal nya företag	4
	Främja hållbara jord- och skogsbruk		
Regionala utvecklingsfond	Stärkt entreprenörskap och företagande	I1 Antal företag som ökar sin omsättning genom att etablera sin tjänst/produkt på nya marknader utanför Leader-området	4
	Stärka kopplingen mellan land och stad		

INSATSOMRÅDE 2 – Levande lokalsamhällen för alla

Detta insatsområde syftar till att öka attraktionskraften hos våra lokalsamhällen. Vi ser ett behov av att utveckla våra lokalsamhällen så att de blir attraktiva mötesplatser och livsmiljöer för alla. För att uppnå detta kan det vara en god idé att ta fram by(-gde)utvecklingsplaner som ser över de lokala behoven för individer, föreningar, organisationer och företag. En god infrastruktur med avseende på uppkoppling och kommunikationer ökar ett områdes attraktivitet för såväl besökare som bofasta. Hållbara lösningar kring samåkningspooler och samordnade företagstransporter kan leda till inflyttning och nyetablering av företag. Samverkanslösningar som syftar till att bevara och utöka service som handel, sjukvård och skola är andra områden som kan öka attraktiviteten i ett lokalsamhälle. I hela området finns ett fungerande föreningsliv med aktiva klubbar och byföreningar, som gör insatser med återkommande evenemang och som ökar sysselsättningen för våra stugvärdar och handlare. Vi vill genom att satsa på våra lokalsamhällen skapa möjligheter även för en meningsfull fritid med ett gott utbud av bland annat idrott, kultur och aktiviteter. Vi vill främja lokal gemenskap och motverka utanförskap - alla ska må bra, alla ska känna sig välkomna, alla ska kunna närvara. Det finns stort behov av byggnation av nya boenden eller andra boendelösningar för att säkerställa att alla som vill bo på landsbygden faktiskt *kan* bo på landsbygden. Mötesplatser som är generationsöverskridande och integrerande behövs för att stärka banden, bjuda in och ta lärdom av varandra. Det ökar tryggheten och kan leda till en starkare gemenskap. Vi tror att när samverkan ökar så förbättras attityderna gentemot varandra och tillsammans får vi då levande lokalsamhällen för alla.

	Mål	Leaderområdets indikatorer	Målvärde
Landsbyggsfonden EJFLU	Fler människor närmar sig arbetsmarknaden	I9 Antal deltagare i utbildning	90
	Fler och utvecklade mötesplatser/nätverk för en attraktiv och hållbar bygd	I2 Antal återkommande deltagare i nya nätverk och/eller mötesplatser	400
	Fler evenemang för att öka bygdens gemenskap och attraktivitet	I8 Antal nya evenemang I10 Antal deltagare i kompetensutveckling/ utbildning genom evenemang	8 50
Regionala utvecklingsfonden	Förbättra lönsamhet och återhämtningsförmågan hos lokala företag/organisationer		
	Förbättra infrastrukturen för SMF-företag	Antal nya fysiska och/eller digitala mötesplatser för SMF-företag	3
Socialfonden E.SF	Ökad kompetensutveckling	I9 Antal utbildade deltagare	
	Integrationsfrämjande åtgärder	Antal projekt med kompetensutvecklingsinsatser riktade till utlandsfödda	2

INSATSOMRÅDE 3 - Attraktiva och dynamiska kultur- och naturmiljöer

Leaderområdet har en rik och mångårig historia som sträcker sig tillbaka till den senaste istiden som gett stor påverkan på landskapets geologiska sammansättning och karaktär - från fjälltopp till sjöbotten. Här har den samiska kulturen varit stark och satt sin prägel på området i sin helhet. Vårt område har i många generationer bebotts av jägare, samlare, jord- och skogsbrukare. Vi har starka kopplingar i öst-västlig riktning både inom området och utanför området, längs med vägar och älvar och längs med såväl gamla som nya handelsvägar till Norge och norska Sapmi. Området har idag dels en expansiv besöksnäring som riktar sig till nya målgrupper internationellt och dels en stark inflyttning, mycket tack vare flyktigmottagningen. Utvecklandet av en destination för alla stärker både lokalbefolkningens möjligheter och ökar attraktionskraften för alla oavsett funktionsförmåga. Idag efterfrågas behovet dels av att dokumentera, dels lyfta fram t ex byggnadstradition, livsstil, landmärken, flora, fauna och historia genom olika typer av bevarande- och berättandeprojekt. Dessutom vänder man sig till nya målgrupper av turister och potentiella inflyttare. Jämställdhet, integration och tillgänglighet skulle gagnas om utlandsfödda och barn till utlandsfödda samt socialfondens målgrupper involveras i projekten, där så är möjligt.

	Mål	Leaderområdets indikatorer	Målvärde
Landsbyggsfonden EJFLU	Förbättra konkurrenskraften och samarbeten hos natur- och kulturaktörer	I9 Antal utbildade deltagare Antal nya nätverk/samarbeten	200 5
	Förbättra kunskapen om-och/eller att bevara natur- och kulturvärden	I13 Antal förstudier	8
	Förbättra utbudet av produkter och/eller tjänster baserade på natur- och/eller kulturvärden	Antal nya produkter och/eller tjänster	8
Regionala utvecklingsfonden	Förbättrad näringslivsutveckling inom natur- och kultur		
	Nya tjänster/upplevelser som baseras på natur- och/eller kulturvärden	Antal nya tjänster (upplevelser)	5

INSATSOMRÅDE 4 - Innovation/Ny teknik/Nya lösningar/ Forskning

Vi vill arbeta med att ta fram nya lösningar för framtiden för att stärka såväl människors hälsa som bygdens konkurrenskraft och attraktivitet som besöksmål. Vi vill därför stötta innovation, forskning och kompetensutveckling som stimulerar till nytänkande och nya tekniska lösningar för en hållbar utveckling. Med vattnet, jorden, skogen, solen och vinden har vi alla förutsättningar att skapa energilösningar som är hållbara och därigenom bidra till ett bättre klimat. Vi vill bidra till innovation kopplat till våra naturresurser och uppmuntra och stärka utvecklingen av nya användningsområden för skog, mark, vind och vatten. Nya tekniska lösningar är också viktiga utifrån den sociala aspekten och den sociala utvecklingen är en viktig del av sammanhållningen och bygdens attraktionskraft. Vi vill även ge förutsättningar för att skapa ekonomiska lösningar både för dem som vill investera och för dem som behöver hjälp med likviditeten för att kunna driva projekt med leadermetoden. Det ska vara en metod öppen och tillgänglig för alla med goda idéer och inte bara de med tillgång till ett eget riskkapital.

	Mål	Indikator	Målvärde
Landsbyggsfonden EJFLU	Förbättra innovationskraften i området	I14 Antal nya innovationer	5
	Främja resurseffektivitet ur ett hållbart perspektiv	Antal nya produkter och/eller tjänster	2
		I9 Antal deltagare i utbildning	60
		I13 Antal förstudier	20
		I15 Antal investeringar i förnybar energi	30
Skapa nya och/eller förbättra lösningar för bättre kommunikation och service	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service	600	
	I16 Antal samarbeten som ökar möjligheten till tillgång av bredband	4	
	Främja lösningsorienterad och applicerad forskning för landsbygdsutveckling		
Regionala utvecklings-fonden	Stärka entreprenörskapet inom innovation och forskning	I6 Antal nya samverkans-/nätverksformer med företag(1)/organisationer(1) med forskare	2
	Skapa nya lösningar inom näringslivsutveckling och affärsutveckling	I7 Antal nya lösningar inom näringsliv och affärsutveckling (3)	3

EU:S OCH SVERIGES MÅL

Här nedan redovisas EU:s målvärden för Leader Sjö, Skog & Fjäll.

EU-fondernas koppling till strategin:

För Landsbygdsfonden: Vi utgör ett mycket glesbebyggt område och befolkningstrenden har i delar av länet varit nedåtgående. Det är av yttersta vikt att arbeta för att bryta denna trend och med hjälp av omstruktureringsarbete göra vår region till en plats där man vill och kan leva. Våra fyra insatsområden kan alla matchas mot de övergripande målen med Landsbygdsfonden.

För Socialfonden och Regionalfonden: Vi vill satsa på att stärka entreprenörskapet och därigenom skapa fler arbetstillfällen och nya lösningar för företagen på landsbygden. Samtidigt ser vi ett växande behov av att arbeta aktivt med att integrera unga, kvinnor och utlandsfödda på arbetsmarknaden. Att kunna arbeta med satsningar från både regionalfonden och socialfonden gör att företagets tillväxt samtidigt kan bli en ny öppning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Genom att kompetensutveckla företagen kan man förbättra bedömningen av arbetskraftens kompetens.

Fond	Exempel på teman	Indikator	Målvärde
Landsbygdsfonden EJFLU	Förbättra konkurrenskraften, hållbar lokal utveckling, kunskapsöverföring och innovation inom jord- och skogsbruk, livslångt lärande inom jord- och skogsbruk, bearbetning och marknadsföring av jordbruksprodukter, bevara ekosystem, främja resurseffektivitet, klimatförbättrande åtgärder, diversifiering av småföretag, gröna näringarna	Antal nyskapade arbetstillfällen Nyskapade arbetstillfällen ska vara bestående efter projektets slut. Inkludera även nya arbetstillfällen i form av köpta tjänster. En heltid motsvarar 1720 årsarbetstimmar.	51
Regionala Utvecklingsfonden ERUF	Näringslivsutveckling, affärsutveckling, entreprenörskap, hållbar tillväxt, bredband	Antal nyskapade arbetstillfällen Nyskapade arbetstillfällen ska vara bestående efter projektets slut. Inkludera även nya arbetstillfällen i form av köpta tjänster. En heltid motsvarar 1720 årsarbetstimmar.	4
Socialfonden ESF	Kompetensutveckling, stärka individers ställning på arbetsmarknaden, inkludering av utlandsfödda, barn till utlandsfödda och ungdomar, stärka företagares kompetens för att säkerställa rätt bedömning av arbetskraft	Antal arbetslösa deltagare och långtidsarbetslösa som är i sysselsättning, inklusive egenföretagare, efter avslutad åtgärd. Antal arbetslösa deltagare och långtidsarbetslösa som är i sysselsättning, inklusive egenföretagare, efter avslutad åtgärd. Antal anställda, inklusive egenföretagare, med förbättrad arbetsmarknadssituation, efter avslutad åtgärd. Antal anställda, inklusive egenföretagare, med förbättrad arbetsmarknadssituation, efter avslutad åtgärd.	86 5